

LOKALNE MINI IN MAKSI ZANIMIVOSTI

Namestitev avtomatskega zunanega defibrilatorja v podjetju Pinus v Račah

V letošnjem letu so prebivalci Rač z namestitvijo avtomatskega zunanega defibrilatorja (AED) v podjetju Pinus bogatejši za neprecenljivo pridobitev.

Namestitev avtomatskega zunanega defibrilatorja (AED) na javnem mestu postaja v moderni dobi sinonim za osveščenost, inteligenco in prefinjen čut za soljudi in njihova življenja.

V Sloveniji vsak dan zaradi nenadnega srčnega zastoja umre 5-6 ljudi, 2000 ljudi na leto; 95 % teh ljudi umre še pred prihodom v bolnišnico.

Nenaden srčni zastoj je velikokrat prvi in pre pogosto zadnji znak bolezni srca in ožilja, ko se navidezno zdrav človek zgrudi in obleži brez znakov življenja. Že 3-4 minute po srčnem zastoju pride do nepopravljivih okvar možganov, po 7-10 minutah pa nastopi smrt.

S temeljnimi postopki oživljanja (TPO), ko žrtvi srčnega zastoja s stisi prsnega koša poganjamo kri po telesu in z umetnimi vpihi dovajamo zrak s kisikom, lahko pridobimo dragocene minute do prihoda reševalcev, s tem pa povečamo možnost preživetja.

Eden najpogostejših neposrednih vzrokov za srčni zastoj je migetanje, t.i. fibrilacija prekatov, smrtno nevarna motnja ritma, ki jo je mogoče prekiniti le z avtomatskim zunanjim defibrilatorjem (AED). Avtomatski zunanji defibrilator (AED) je naprava, prilagojena uporabi laikov, daje jasna zvočna navodila v slovenščini, sama prepozna omenjeno motnjo ritma in jo ob ukazu aparata z električnim šokom tudi prekine.

Pristop k človeku brez znakov življenja, izvajanje temeljnih postopkov oživljanja in čimprejšnja uporaba avtomatskega zunanega defibrilatorja povečajo možnost preživetja.

Z omenjeno namestitvijo naprave AED v podjetju Pinus se lahko občani občine Rače-Fram pohvalijo z možnostjo najsodobnejšega pristopa in obravnave srčnega zastoja na njihovem območju, s katerim se lahko pridobijo življenjsko pomembne minute, ki odločajo o preživetju. Ko vsaka minuta šteje!

Marko BOMBEEK, dr. med.

Iz niza porok v Beli dvorani - mladoporočenca Valonte

Čeprav sta za las zamudila rok za oddajo prispevkov in s tem možnost objave v marčevski številki Novic, mladoporočenca Valonte nista obupala, temveč sta se veselila izida junijske številke našega glasila, kjer z veseljem objavljamo, da sta se 23. januarja 2010 v Beli dvorani gradu Rače poročila ženin **Primož Valonte** in nevesta **Mateja Perko** (poročena Valonte). Zakoncema Valonte, ki stanujeta v Sernčevi 9 v Mariboru, čestitamo in na skupni življenjski poti želimo vse najboljše!

S. A.

Cvetna nedelja na Planici

Med najbolj znanimi obredi cvetne nedelje je blagoslov oljčnih vej in drugega zelenja, ki ga po krajevnih navadah povezujemo v presmece. Presmec je namreč beseda, ki jo za butarico na cvetno nedeljo uporabljamo pri nas.

Naš župnik, Franc Dermol, vsako leto opravi ta blagoslov tudi v cerkvi sv. Križa na Planici. Tudi letos se je zelo razveselil množičnega obiska svete maše na ta dan.

Vsi pa smo še posebej ponosni na otroke, ki so nam z svojimi presmeci pričarali razkošje barv, živopisnih dodatkov in dobre volje, ki so nas spremljali skozi velikonočni čas in še dlje.

Vesna LEŠNIK

Dejan Židan, kmetijski minister, se je šolal tudi v Račah

Potem, ko je bilo po marčevskem odstopu ministra Milana Pogačnika kmetijsko ministrstvo nekaj časa brez ministra, začasno pa je to funkcijo opravljal minister za lokalno samoupravo in regionalno politiko Henrik Gjerkeš, je ta obsežen in zahteven resor v začetku maja končno dobil novega ministra. To je Dejan Židan, 43-letni magister veterinarskih znanosti, dotlej znan in čislán predvsem kot predsednik uprave Skupine Panvita iz Murske Sobotice, ki velja za največje slovensko živilsko podjetje.

To so podatki, ki jih je s pomočjo medijev v času dvigovanja prahu okoli iskanja novega ministra in predvsem potem, ko je Dejan Židan bil z veliko podporo poslancev dejansko imenovan za prvega moža Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS in prisegel pred državnim zborom, izvedel vsak povprečno informiran državljan.

Dejan Židan - minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Manj širše znano pa je tisto, kar je zanimivo in v ponos naši lokalni skupnosti. V mislih imam dejstvo, da je Dejan Židan, ki se je rodil 16. oktobra 1967 v Mariboru, otroštvo in del mladosti preživel v Račah (v gradu), kjer je obiskoval tudi osnovno šolo. Spričevalo, njegovi še živeči učitelji, razredniki in tudi nekdanji sošolci iz našega lokalnega okolja pričajo enotno: da je bil vselej miren, uspešen in vsestransko vzoren učenec.

Iz arhiva: Dejan (v drugi vrsti, četrti z desne) med sošolci – osmošolci in učitelji OŠ Rače, leta 1982

Po zaključku osnovnošolskega izobraževanja, leta 1982, se je vpisal na šolo za živilorejsko-veterinarske tehnike: najprej jo je dve leti obiskoval v Mariboru, nato pa v Kamniku. Študij na Veterinarski fakulteti Univerze v Ljubljani je začel leta 1986 in končal decembra 1992.

Njegova prva zaposlitev je bila v Oddelku za reprodukcijo Živilorejsko veterinarskega zavoda za Pomurje v Murski Sobotici. Po pripravništvu je bil za krajši čas zaposlen v perutninarski obratni veterinarski ambulanti Agromerkurja, nato pa pri Nabergoj veterinarskem inženiringu. Avgusta 1995 je nastopil delo na Veterinarskem zavodu Slovenije. Podiplomski magistrski študij je uspešno zaključil decembra 1999.

Po preoblikovanju organizacije veterinarske službe je opravljal dela vodje enote Murska Sobota Nacionalnega veterinarskega inštituta Veterinarske fakultete, hkrati pa strokovno deloval na področju zdravja in razmnoževanja prašičev. Od maja 2003 je kot član vodstva KG Rakičan d.d. in od januarja 2007 kot predsednik uprave Skupine Panvita, KG Rakičan d.d. sodeloval pri izgradnji slovenske kmetijske in živilsko-predelovalne verige. Konec leta 2003 je bil kot zunanji sodelavec ljubljanske Veterinarske fakultete izvoljen v naziv strokovnega sodelavca za področje zdravja in razmnoževanja prašičev.

Na ministrskem stolčku ga prioritarno čakajo naslednje naloge in izzivi:

- dokončanje izdelave strategije in določitev prednostnih ciljev (to je osnova pri izgradnji nove kmetijske politike EU 2010-2014),
- deregulacija in poenostavitev postopkov na področju kmetijstva in proizvodnje hrane,
- sociala v kmetijstvu,
- povečanje učinkovitosti javnih služb v kmetijstvu,
- decentralizacija v kmetijstvu,
- proizvodna hrane ter
- razvoj in profesionalizacija EU pogajanj.

V Sloveniji pridelana hrana je po Židanovih besedah varna, zdrava, nadpovprečne kakovosti, okusna in s tradicijo. »Kot minister se bom zavzemal, da bo vsak, ki deluje v tej verigi - ali na kmetiji ali kot delavec v agroživilski industriji -, ponosen, da se ukvarja z dejavnostjo, ki je strateško pomembna tako za Slovenijo kot celotno Evropo,« je dejal ter dodal, da razmere v kmetijstvu niso dobre, dodatno pa so jih poslabšale posledice gospodarske krize. S tem se bo potrebno spopasti, prav tako bo potrebno poskrbeti za nadaljnji razvoj podeželja, boljši izkoristek gozdnega bogastva in večjo prehransko suverenost države.

Dejan Židan je mož in oče; v času službovanja v Ljubljani ga bodo na prekmurski ravnici najbolj pogrešali žena Tatjana ter 18-letni sin Aljoša in 12-letna hčerka Maja.

(Viri: RTV Slovenija, 24ur, Dnevnik, Delo, Večer, Finance, Murski val, arhiv OŠ Rače)

Pripravila:
Simona ANTOLIČ

Tradicija ohranjanja ljudskih izročil: Trije kralji iz Podove

Na predvečer treh kraljev (5.1.) smo tudi letos, kot že mnogo let do sedaj, prišli trije kralji iz Podove oznanjat Kristusovo rojstvo.

Za vse, ki nas že poznate in morda še bolj za tiste, ki nas ne, bi rad napisal nekaj o zgodovini tega običaja pri nas in petju naše skupine.

Težko bi natančno določil, koliko let se že prenaša to prepevanje, vemo pa, da gre iz roda v rod. V začetku smo prepevali le v domačem okolju (Podova in Brezula) in sicer pri vseh hišah, kjer smo bili dobrodošli. Nekaj časa po drugi svetovni vojni so oblasti takšna dejanja preganjale in kaznovale, vendar to ni preprečilo poslanstva takratnih pevcev. Kot že rečeno, na žalost ne morem točno navesti časa začetka in s tem obdobja obstoja te naše tradicije, lahko pa povem, kdaj sem se pevcem pridružil sam. To je bilo leta 1979, ko so me takratni pevci - Anton Mlakar, Anton Pauman, Franc Lašič, Zvonko Gril, Srečko Trantura in Anton Hraš - povabili v svoje vrste. Kasneje sta se pridružila še Miran in Vlado Predikaka.

Posnetek pevcev, ki je nastal pred dvema desetletjema in še kakšnim letom zraven

Čas je mineval, pevci pa so se počasi poslavljali. Žal smo med tem časom izgubili že štiri nekdanje člane: Franca Lašiča, Zvonka Grila, Antona Mlakarja in Antona Paumana, Srečko Trantura pa je s petjem prenehal zaradi zdravstvenih razlogov.

Tako smo ostali v okrnjeni zasedbi: Anton Hraš, Miran in Vlado Predikaka ter avtor tega prispevka.

Spomin na leto 2002

Skupaj prepevamo že skoraj 25 let in to povsod, kjer vidimo, da smo dobrodošli. Z leti se je naš 'teren' razširil še na Rače, Radizel, Dobrovce, Hotinjo vas in Brunšvik. Letos, denimo, smo prepevali pri kar 60-ih hišah in v veselje nam je, da smo bili povsod pristrčno sprejeti.

Rad bi razkril še to, da naša skupina razvija posebno tradicijo, najbrž edinstveno v Sloveniji: vse tiste poslušalce, pri katerih smo prepevali, nato povabimo na našo družabno prireditev. Tovrstna srečanja smo sprva imeli v gostilni Lašič, nato pa jih, zaradi povečanja števila povabljenecv, preselili v GD Podova. Pevci pripravimo dvorano, poskrbimo za pijačo ter glasbo; slednja seveda ni mehanska, ampak sestavimo ansambel, ki smo ga poimenovali »Enkrat na leto«. Vsak izmed nas igra na določen instrument, zato nam ni bilo pretežko sestaviti ansambla in zaigrati tako, da se lahko gostje na plesišču tudi živahno zavrtijo. Za prijetno razpoloženje poskrbimo tudi z odigranimi skeči in pripovedovanjem šal, jedajo in dobro voljo pa prinesejo naši gostje s seboj. Dokler bo odziv naših gostov vsaj takšen, kot je bil do sedaj, bomo s tradicijo teh srečanj nadaljevali. Lahko se pohvalimo, da bomo naslednje leto slavili že 20. obletnico naših do neke mere unikatnih prireditev.

Ob tej priložnosti bi se rad opravičil tistim, ki jih letos nismo obiskali, ker smo se na koncu že bolj slabo držali. Tudi to se, saj gotovo razumete, ob takšnih priložnostih kdaj zgodi. Hkrati pa bi se rad v imenu cele skupine zahvalil vsem tistim, pri katerih smo bili in so nas prijazno sprejeli ter celo pogostili, ne glede na to, koliko so kazali urini kazalci.

Na svidenje znova prihodnje leto!

Darko TRANTURA

Tudi 10. revija naših pevskih zborov in vokalnih skupin uspešno »pod streho«

V petek, 14. maja 2010, je dvorana DTV Partizan Fram gostila jubilejno, 10. občinsko revijo pevskih zborov in vokalnih skupin občine Rače-Fram, ki sta jo organizirali Občina Rače-Fram in OŠ Fram.

V vsebinsko pestrem programu, ki je bil razdeljen na dva dela, so se občinstvu predstavili:

- otroški in mladinski pevski zbori:

1. Otroški pevski zbor vrtca Rače »SMEHEC«
2. Otroški pevski zbor vrtca Fram
»POJOČI NAGAJIVČKI«
3. Otroški pevski zbor OŠ Rače
4. Otroški pevski zbor OŠ Fram »FRAMČEK«
5. Mladinski pevski zbor OŠ Rače
6. Mladinski pevski zbor OŠ Fram
7. Vokalna skupina »A CAPPELLA« KD Rače
8. Vokalna skupina »Fantje na vasi« KD Rače
9. Vokalna skupina »Škrjanček« KD Rače

- odrasli pevski zbori in vokalne skupine:

1. Vokalna skupina »VIRTUS« KUD dr. Pavel Turner Fram
2. Pevska ljudska skupina »Taščica« KD Rače
3. Vokalna skupina »ETNO ZALA« KUD dr. Pavel Turner Fram
4. MePZ KKID sv. Jožefa delavca Rače
5. Ljudske pevke KLASJE iz Rač
6. Mešani pevski zbor KUD Rače
7. Vokalna skupina »FANTJE SV. ANE« iz Frama
8. MePZ KUD dr. Pavel Turner Fram

Ker je pri fotografiranju nastopajočih na letošnji reviji pevskih zborov in vokalnih skupin deloval najbolj znan Murphyjev zakon, ki se glasi: »Če nekaj lahko gre narobe, bo šlo narobe,« vam, žal, ne moremo postreči s slikovnimi dokazi o sodelovanju vseh naštetih pevskih sestavov. No, nekaj posnetkov pa smo vendarle uspeli iztrgati iz krempljev višje sile, zato jih z veseljem delimo z vami.

Vse foto: Jožica Medved

S. A.

*Tisti, ki prinašajo sonce v življenja drugih ljudi,
so tudi sami obsijani z njim.
(sir James M. Barrie)*

*Če je sonca preveč, nastane puščava.
Kadar smo žalostni, odkrijemo stvari,
ki so zares pomembne;
v žalosti najdemo sebe.
(arabski pregovor)*

V Beli dvorani razstavlja vitez karikatur Stanko Šerc

Od 14. maja 2010 dalje je v Beli dvorani gradu Rače na ogled razstava karikatur Stanka Šerca iz Maribora, ki je bil s strani Policijskega sindikata Slovenije (lepo, da se znajo »cestni angeli v modrem« nasmejati in dati poklon karikiranim opazkam na svoj račun) povzdignjen v viteza karikatur.

Razstava, ki jo gosti naša občina, je tematska, avtor karikatur pa se v njej loteva gradov in vsega, kar je ali naj bi bilo povezano z njimi.

Ker človek nekako ne more, da se ob ogledu karikatur ne bi nasmehnil izvornim domislicam, ki so jih spretne roke nesporno izjemno nadarjenega karikaturista z obilico domišljije pretvorile v najrazličnejše podobe, sem se odločila, da o razstavi ne napišem zgolj treh ali štirih suhoparnih vrstic, temveč avtorja pokličem in skušam o njem izvedeti kaj več.

In kaj kmalu se je izkazalo, da mi je noš govoril prav, saj se je že uvodoma potrdilo, da je Stanko Šerc zelo zanimiv človek. Ker sem bila s časom precej na tesnem in se mi je v zvezi s pripravo Novic že mudilo v grafični studio, sem bržkone precej zamudila, ko sem bila primorana zavrniti povabilo, da bi se dogovorila za srečanje in bi se lahko z njegovim delom seznanila še veliko podrobneje. No, kljub temu sem uspela izvrtati nekaj zanimivih informacij. Tako sem, denimo, izvedela, da Stanko Šerc karikature riše že od leta 1948, ko je to nadarjenost odkril in začel razvijati v gimnazijskih klopeh, danes pa spada med 450 registriranih karikaturistov na svetu. Na vprašanje, ali ve, koliko karikatur je v minulih dobrih šestih desetletjih nastalo izpod njegovih prstov, je odgovoril, da – ohlapno rečeno – ogromno. Ne šteje jih več. Tovrstno evidenco je namreč nehal voditi pred 20 leti, ko so njegove objavljene karikature dosegle število 40.000.

»Lotevam se različnih tematik, natisnjenih je 60 knjig mojih karikatur, vabijo me na razstave po vsem svetu,« je z žarom pripovedoval. Povedal je, da je v času skupne SFRJ risal za vse televizijske centre v tedanji Jugoslaviji, pa tudi sedaj riše tako rekoč non-stop. Za njegova dela se zanimajo podjetja, posamezniki in vsem z veseljem ustreže, saj so karikature pomemben del njegovega življenja in se jih očitno še ni naveličal. Zanje je prejel tudi štiri nagrade svetovnega formata in sicer v Kanadi, na Japonskem ter v Rusiji in Nemčiji. Sicer pa se s karikaturami nikoli ni ukvarjal profesionalno, temveč je 35 let obletaval Zemljo kot pilot, od tega je 10 let po svetu prevažal Josipa Broza – Tita.

In če si kdaj tudi vi zaželite, da bi s karikaturami na posebej domiselni način presenetili in nasmejali kakšnega Abrahamovca ali kogarkoli drugega, je Stanko Šerc najbrž pravnjini naslov. In še njegov kontakt: 041 753 875.

S. A.